

Мр МИРЈАНА БРКОВИЋ
Библиотека Матице српске, Нови Сад

БИБЛИОГРАФИЈА ЧАСОПИСА *ВОЈИН*

Косовка Перовић, Љиљана Брчић, *Војин*, најстарији српски војни часопис, 1864-1870, Библиографија прилога, Београд, Војноиздавачки завод, Центар за војнонаучну документацију и информације, 2002, 264 стр.

Наша култура је објављивањем библиографије часописа *Војин* добила не само још једну корисну, већ и лепу књигу, одлично опремљену и графички сретно уређену. Тврд повез и невелик формат књиге обезбедиће јој несметано трајање у дужем временском периоду, што је добро, јер се овакве књиге не објављују у више издања, а потребне су.

Библиографија часописа *Војин* има неколико уводних текстова. Први одељак чине библиографски подаци о часопису, као што је и уобичајено у библиографској пракси. Оно што је специфично је да аутори на крају библиографског описа дају каталoшки опис виђених примерака, односно наводе печате на постојећим примерцима, екслибрис, старе сигнатуре, као и раније власништво над појединим примерцима који се чувају у Центру на војнонаучну документацију и информације.

У уводним напоменама аутори дају образложење зашто су приступили изради ове библиографије, као и принципе рада. Већ из самог увода сазнајемо да је библиографија неселективна, а да је распоред грађе хронолошки, односно у старијој библиографској пракси то би се назвало садржај по бројевима. Чињеница да су обрађени и најмањи прилози у часопису не умањује вредност ове библиографије, већ је чини комплетнијом, јер је сам часопис редак и нису сви у могућности да га читају у оригиналном облику, тако да комплетно преношење података доприноси информативности библиографије. Аутори су такође објаснили начин израде описа, употребу језика и писма, начин израде и разрешавања одредница, поступке везане за навођење имена страних аутора. Прилози који су излазили у наставцима повезивани су у једну библиографску јединицу, што је једно од могућих решења.

Оно што и аутори истичу у уводу јесу анотације уз сваку библиографску јединицу који чине кратак садржај и допунска објашњења на местима која то изискују. Оваква врста допуне библиографије је ретка, али је изузетно корисна и вишеструко повећава информативност библиографије, посебно ако је стручно и квалитетно урађена, што у библиографији часописа *Војин* јесте случај.

Регистри које су аутори поменули у уводу, а које библиографија заиста и садржи јесу прво, регистар аутора, друго, регистар разрешених псеудонима, иницијала и непотпуних имена, и треће, предметни регистар.

У књизи следи текст Божидара Јововића под насловом «'Војин' Јована Драгашевића у темељима српске војне периодике» у којем се на веома леп начин читаоци упознају са временом у којем је настао часопис, са идејама његовог уредника и сарадника, о одјеку који је часопис имао у своје време, а даје се и оцена да је *Војин* оставио неизбрисив траг у нашој култури, да је као први српски, а у своје време и једини, војни часопис наставио да траје не само седам година колико је излазио под овим насловом, већ се продужио кроз следећи часопис под насловом *Ратник* који је такође уређивао Јован Драгашевић.

Уследила је биографија уредника часописа *Војин* – Јована Драгашевића. Када се има у виду да је Драгашевић био не само уредник, што је у оно време подразумевало позиве сарадницим и претплатницима, него и редактор, писац и преводилац у часопису, не сматрамо да је биографија уредника сувишна, иако није уобичајено да се она нађе у оваквим библиографијама, пре бисмо је очекивали у персоналној библиографији. То се исто односи и на библиографију радова Јована Драгашевића која се налази на самом крају књиге и која, иако није рађена *de visu*, ипак пружа обиље информација заинтересованима.

Средишњи, најопширнији и најважнији део књиге свакако је библиографија прилога у часопису *Војин*. Правила која су аутори најавили да ће поштовати у уводном тексту, заиста су и испоштована. Одреднице, библиографски описи, напомене уз описе, као и анотације, уједначене су, прецизне и тачне, другим речима, у складу су са строгим захтевима израде библиографије. Исто важи и за регистре који следе. Када је постојала могућност да се корисник библиографије доведе у недоумицу, аутори су давали напомене које објашњавају или изворе или узоре којих су се придржавали при изради предметних одредница у предметном регистру.

По нашем мишљењу, библиографија је израђена стручно, доследно, прецизно и верујемо да ће бити од користи свакоме ко се бави историјом војне науке код Срба, такође онима који се баве библиотечко-информационом делатношћу, као и најширој јавности. Будући да је библиографија рађена *de visu*, овом књигом добија се увид из прве руке о најстаријем српском војном часопису *Војин*.